DANSK UNGDOMS FÆLLESRÅD

Styrelsen har vedtaget dette holdningspapir den 18. september 2024 og senest opdateret det den 22. september 2026

## DUFs holdning til et digitaliseret samfund

Demokratiet er ikke givet, det skal vindes for hver generation. I dag sker den kamp også i en teknologisk og digital virkelighed, som er blevet et grundvilkår. Det er afgørende at udnytte mulighederne til at styrke demokratiet, samtidig med at vi konfronterer de trusler, der kan underminere demokratiet, trivsel og rettigheder som ytringsfriheden. Det gælder ikke mindst med kunstig intelligens, der på få år har ændret, hvordan vi søger viden, danner holdninger og skelner mellem sandt og falsk. Dette kræver fokus på både struktur- og individniveau. Vi er en del af en digital infrastruktur, og vi vil sikre, at den afspejler vores demokratiske og kulturelle værdier. Også hvis den infrastruktur i stigende grad bygges og drives af kunstig intelligens. Da mange teknologiske udfordringer er globale, er internationalt samarbejde, både i Europa og resten af verden, nødvendigt for at beskytte og fremme disse værdier. Tilgangen til at finde de bedste løsninger i en foranderlig teknologisk verden ikke sker på en gang. Vi må derfor løbende teste og evaluere, hvad der virker.

Den teknologiske udvikling handler om mennesker. Derfor skal vi være bevidste om, hvordan teknologi påvirker vores hverdag og vores samfund. Børn og unge skal inddrages i udviklingen af det digitaliserede samfund og være en del af samtalen omkring det. Samfundet kan ikke antage, at børn og unge er digitale eksperter, blot fordi vi er født i en digital tid. Som samfund skal vi have en ambition om en digital verden baseret på demokratiske værdier, hvor børn og unge befinder sig i en balance, så det digitale ikke overtager det fysiske liv.

### Demokrati og samtale

Demokratiet udspiller sig også digitalt, både i den daglige dialog og som en væsentlig del af demokratiets infrastruktur. Det er afgørende at etablere strukturer, der er fundamentalt demokratiske og fremmer demokratisk udvikling, blandt andet ved at skabe gode muligheder for digital deltagelse. Samtalen om udviklingen af et digitaliseret samfund spiller en afgørende rolle for, hvordan vi indretter vores demokrati og samfund, og den bør derfor prioriteres og ikke afpolitiseres. Alle har et ansvar for at fremme en dialog på digitale platforme, der er præget af nysgerrighed, åbenhed og gensidig respekt – både strukturelt og kulturelt. På den måde kan digitale værktøjer og platforme også bidrage til at fremme dialog og aktivisme på tværs af landegrænser.

Derfor mener DUF, at:

- Ytringsfriheden er en grundsten i demokratiet, som ikke må knægtes digitalt, hvorfor det kun bør være ulovligt indhold, der fjernes fra digitale platforme.
- Vi som samfund skal fokusere på teknologiens magt og afklare, hvad AI må bestemme og have adgang til.
- Kunstig intelligens, der bruges til at skabe eller sprede politisk manipulerende indhold, skal reguleres skarpt, og digitale platforme skal forpligtes til at mærke og fjerne kunstigt genereret indhold, der vildleder om valg og demokratiske processer.
- Digitale platforme skal have gennemsigtighed om, hvordan indhold modereres. Nævn eller udvalg, som vurderer indhold og regler der, hvor vi færdes digitalt, bør være demokratisk forankrede.
- Både traditionelle, internet- og sociale medier skal deltage konstruktivt i arbejdet med at bekæmpe hadefuld tale og spredning af misinformation.

- Der bør være regler for brugen af data i det offentlige, så registre ikke sammenkøres og algoritmer ikke udvælger sager til gennemsyn uden en individuel sagsvurdering.

**Rettigheder og teknologiforståelse**
Rettigheder og teknologiforståelse er essentiel i respekten for det enkelte individ og er en grundsten i demokratiet. Der mangler dog i dag rettigheder i den digitale verden som klageadgang og informationsfrihed.

Børn og unge ikke er digitalt indfødte, og derfor skal man oplyses til at forstå digitaliseringen og dynamikker på digitale platforme, og dannes til at navigere, have en holdning til og tage aktive valg ift. teknologiens indflydelse på vores liv og hverdag. Derudover er det afgørende, at børn og unge ved, hvordan man beskytter sit privatliv og sin sikkerhed, og eksempelvis forstår, at man selv ofte er produktet, når en tjeneste er gratis. Kun på den måde kan man sikre en samfundsudvikling, der både understøtter demokratiske rettigheder online og fysisk.

Derfor mener DUF, at:

- Samtalen om den teknologiske udvikling bør prioriteres og ikke afpolitiseres, da den spiller en afgørende rolle for, hvordan vi indretter vores demokrati og samfund.
- Ungdommens digitale myndiggørelse skal sikres ved, at det skal være almen viden, hvad børn og unges rettigheder er, samt hvor man kan søge hjælp, hvis disse overskrides.
- En ansvarlig udvikling af teknologien kræver, at børn og unge får en grundlæggende teknologiforståelse, og har mulighed for at tilegne sig relevante kompetencer.
- Alle, herunder digitalt udsatte, skal kende sine rettigheder og forstå teknologien og de bagvedliggende mekanismer i både den fysiske og digitale verden, samt kunne navigere online og være kritisk.
- Mangfoldighed og ligestilling skal være centrale principper i den digitale udvikling, både i udviklingen af teknologien og i techvirksomheders magtrum.
- Det er vigtigt, at reglerne for brugen og udvikling af AI løbende udvikles og håndhæves og ikke udvandes - særligt ift. børn og unges data.
- Det skal være muligt at modtage undervisning og gennemføre aldersverifikation på en måde, der ikke kompromitterer børn og unges privatliv og data.
- Børn og unge skal eje sin data, herunder også billeder af dem selv, og have kontrol over, hvem der har adgang til den, samt mulighed for at forhindre, at ens data videresælges til markedsføring.

**Demokratiske og ansvarlige techvirksomheder**
Den massive digitalisering af det danske samfund har placeret globale techvirksomheder på centrale positioner i vores samfund. Techvirksomhedernes platforme kan i flere tilfælde beskrives som kritisk infrastruktur, og de har stor indflydelse på vores samfund, trivsel, holdningsskabelse og hverdag. Som samfund skal vi sikre, at techvirksomheder lever op til deres ansvar, og at platforme der udgør demokratisk infrastruktur, bygger på etiske og demokratiske værdier.

Derfor mener DUF, at:

- Særligt politikere og techvirksomheder har det overordnede ansvar for at digitale platforme ikke påvirker demokratiet, børn og unges sikkerhed eller trivsel negativt.

- Der skal sikres transparens i algoritmernes funktion, samt at algoritmer ikke diskriminerer, udsender systematisk misinformation eller deepfakes, men i stedet understøtter en demokratisk udvikling.
- Digitale platforme skal have fokus på tilgængelighed for hele samfundet, herunder mennesker med handicap og marginaliserede grupper.
- Der bør være et krav om, at alle har adgang til relevant, gennemskuelig og let formidlet information når man agerer digitalt, så beslutninger online træffes på et oplyst grundlag, fx ved cookies.
- Vi skal have en neutralitetsknap, så børn og unge kan nulstille alle visningspræferencer baseret på platformenes algoritmer og data indsamlet om brugeren.
- Vi skal have klare etiske retningslinjer for markedsføring og bl.a. forbyde retten til at bruge data om borgernes politiske overbevisninger til markedsføring.
- Det skal være gennemsigtigt, hvilken data man afgiver for adgang til digitale platforme, og at der skal være alternative adgangsmuligheder. Man skal også kunne fravælge reklamer og sige sig fri fra at ens data videresælges til markedsføring.
- Det skal være let og gennemskueligt for børn og unge at komme i kontakt med techvirksomheder, hvis man eksempelvis vil klage over indholdsfjernelse eller ens profil nedlukkes på en platform.

**Trivsel og digital balance**

Børn og unges liv foregår både fysisk og digitalt, og de digitale platforme tilbyder muligheder for at kommunikere med venner og bekendte fra den fysiske verden samt være en vej ind i fællesskaber. Mange steder hvor børn og unge færdes digitalt, sikres der dog ikke ordentlige rammer for trivsel og udvikling. Der er bl.a. udfordringer med tidsforbrug grundet fastholdelsesmekanismer og den høje grad af negativ sammenligning og spejling, som digitale platforme muliggør. Det er vigtigt at vi sikrer, at børn og unge fortsat har tid, plads og mulighed for at udvikle de erfaringer og evner, som fællesskaber, demokrati og deltagelse bygger på.

Derfor mener DUF, at:

- Samtalen om børn og unges skærmtid skal nuanceres; der er mange balancer i brugen af skærme, som handler om både mængden af tid, timing af brugen, samt indhold og interaktion.
- Det skal sikres, at børn og unge kun har adgang til digitale platforme med alderssvarende indhold, så børn og unge ikke udsættes for fastholdende mekanismer eller skadeligt indhold. Tilgængeligheden bør reguleres ved bl.a. velfungerende aldersverifikation.
- Skoler, fritidstilbud, foreningsliv og andre arenaer, hvor børn og unge opholder sig, i samarbejde med børn og unge skal tage stilling til skærmbrug, sætte rammer samt skabe en god kultur og normer, der styrker et godt børne- og ungdomsliv.
- Forældre og voksne skal tale med børn og unge om det digitale liv, men skal ikke overvåge den digitale adfærd eller kompromittere børn og unges ret til privatliv.
- Børn og unge skal have mulighed for ro og pauser fra skærmen og at der skal være steder i børne- og ungdomslivet, hvor fællesskabet primært foregår fysisk og ikke digitalt, samt skabes bedre rammer for, at børn og unge i højere grad vælger det fysiske fællesskab til frem for skærmen.
- Digitale platforme skal arbejde ud fra et forsigtighedsprincip og med 'safety by design', hvor der tages udgangspunkt i sikkerhed i designet, så børn og unge kan færdes trygt online.

- Der skal skabes et mere mangfoldigt og naturligt billede af det gode liv på digitale platforme, så børn og unge ikke oplever at føle sig utilstrækkelige. Det skal bl.a. ske ved at have større opmærksomhed på udfordringen ved at kunne sammenligne sig med hele verden, og lade det fremgå på billeder, hvis de er redigeret eller bruger filtre.
- Gaming og gambling skal skilles ad, og der skal være mere opmærksomhed på børn og unges brug af spilplatforme, når der er skjult gambling gennem køb af skins og lignende.

**Internationalt samarbejde**
Den teknologiske udvikling sker på tværs af grænser med forskellig hastighed og udvikling i forskellige lande. Vi betragter det som nødvendigt at samarbejde på tværs af både grænser, institutioner, organisationer og virksomheder for at skabe meningsfulde rammer for den digitale samtale og teknologiske udvikling.

Derfor mener DUF, at:

- Digitale platforme bør betale skat i de lande, de opererer i.
- Der skal skabes plads til konkurrence og nye idéer ved at forhindre monopoldannelse, samtidig med at vi beskytter børn og unges rettigheder og sikrer, at techvirksomheder ikke får mere magt og ejerskab.
- Det er problematisk, at unge globalt har forskellig adgang til digital infrastruktur, hvilket skaber ulige muligheder for at benytte de virtuelle værktøjer og platforme, der muliggør lige demokratisk deltagelse og udvikling i samfundet generelt.
- Udfordringerne er grænseløse og bør derfor fordre samarbejde om lovgivning og håndhævelse først og fremmest i EU dernæst globalt.
- Data skal kunne bevæge sig frit på det åbne internet uden prioritering af trafik fra internetudbydernes side.
- Digitalisering er et vigtigt redskab i den grønne omstilling, men at digitale løsninger, AI og data også medfører et stigende energiforbrug. Vi skal sikre, at teknologien bidrager til en bæredygtig fremtid frem for at belaste klimaet.

**Digital kriminalitet**
Kriminalitet foregår i stigende grad på de digitale platforme, hvor børn og unge færdes hver dag. Hvor vi tidligere primært har haft fokus på at skabe trygge rammer for børn og unge omkring den fysiske legeplads, foregår en stadig større del af børn og unges sociale liv i digitale fællesskaber og på online spilplatforme. Det stiller nye krav til, hvordan vi beskytter børn og unge mod kriminalitet, grooming og digitale krænkelser. Vi mener at, digitale arenaer for børn og unge skal være lige så trygge som fysiske.

Derfor mener DUF, at:

- Lovovertrædelser i den digitale verden kan fremstå konsekvensløse, og derfor bør digitale lovovertrædelser oftere håndhæves ved fx at opprioritere politiindsatser.
- Skærpede krav til aldersverificering på digitale platforme.
- Der skal skabes mere bevidsthed om, hvordan kriminalitet flytter ind på digitale platforme, og børn og unge samt deres forældre skal gives bedre redskaber til at genkende og forebygge den.
- Politiets digitale kompetencer og det forebyggende arbejde skal styrkes, så kriminalitet på digitale platforme kan opdages og bekæmpes tidligere.

- Børn og unge, som er ofre for digitale seksuelle krænkelser, skal have ret til og mulighed for gratis psykologhjælp.